

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 144. Quænam pacta sint usuraria, si mutuo addantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

esse, sed ex alia, quæ nihil debet: *Si dicas*, malè solvi anticipatò, cùm nondum debeat: *Respondet*, fati esse, quòd sit debiturus postea, onus autem dandi nunc, compensari per hoc, quòd gratis sine interesse mutuentur illi quinque: *Tamb. & Spor.* hos modos referunt & non improbant, sed meritò cavendi sunt, tum quia videntur esse palliata usura, aut saltem continere mentalem, tum etiam quia spes illa *Caramuelis* deberet minoris emi, & suppositum illud *Lessii*, quòd mutuum ab initio repeti possit, est falsum, secundùm dicta n. 842. Denique quia reipsa tantùm 95. darentur mutui.

Q. 144. Quænam pacta sint usuraria, si mutuo addantur. *R.* Hanc regulam universalem dant *Gl. Bartol.* aliique communiter cum *Covarr. l. 3. Variarum. c. 2. n. 5.*, quoties debitor ratione mutui ultra sortem obligatur ad aliquid, quod agere non tenebatur, usura est; sive, quando pro mutuo, vel pro aliquo, quod mutuo est intrinsecum, exigitur per qualemcunque contractum aliquid pretio æstimabile, quod alioqui est indebitum, committitur usura. Ex hac regula sequitur committi usuram, si mutues cum his aut similibus pactis.

1. Ut plus recipias ex benevolentia vel gratitudine, uti constat ex dictis n. 873. & rationem dat *Laym. l. 3. t. 4. c. 16. n. 4.*, quia obligatio ex pacto repugnat gratuitæ remunerationi, cùm ratione pacti quis compelli possit, hinc *S. Th. 2. 2. q. 78. a. 2. ad 2.* debitum ex pacto vocat debitum ex justitia: Quod confirmat *Carden. in 2. crisi d. 25. n. 51.* hoc simili, nam si Titius petat equum valentem 100. emere à viro Nobili, qui dicat,

Mm 2

Nobi-

Nobiles non sunt mercatores, dono equum, sed gratuito redonabis mihi 100 aureos, quis dicitur fieri ex gratitudine aut non esse pretium equi?

386 2. Ut mutuarius tibi solvat aliquid tantum probabiliter debitum, v. g. Cajus possidet aliquid, ad quod tu etiam prætendis jus probabile, si mutues ei sub pacto, ut hoc tibi extradat, et usura, quia est pactum ad aliquid indebitum, cum pro ipso sit possessio. Econtrà tamen, si pro te esset possessio, uti si certum esset te aliquid deponuisse apud Cajum, & tantum probabile esse, quòd Cajus tibi reddiderit, mutuare posses cum pacto, ut hoc tibi redderet, quia tenere potes quòd Cajus adhuc debeat tibi, & in foro externo attineretur ad reddendum, neque usura est, si pactum sit ad aliquid antecederet debitum, uti n. 894. dicitur, ita *Carden.* in 1. crisi d. 64. c. 4. Quòd si pro neutra parte esset legitima possessio, & pro utraque parte esset probabilitas juris ad rem, foret usura, si mutuares sub pacto, ut Cajus tibi jus illud suum probabile cederet, nam additur obligatio civilis pretio æstimabilis, ad quam Cajus non tenebatur, *Carden.* c. 6. dicens esse certum.

Obji. Si Cajus in 1. & 3. casu, dum reddit fortem, adjiciat illud alterum mihi probabiliter debitum, non tenebor restituere Cajo, ergo figuratur est non intervenisse usuram, quia hæc inducit obligationem restituendi. R. N. consequens, usura enim in hoc erat, quòd ratione mutui Cajo imponeres obligationem pretio æstimabilem, ad quam non tenebatur, ideoque teneberis compensare Cajo, quantum in judicio prudentum æstimabilis erat illa obligatio. Vide *Carden.*, qui addit te posse retinere reliquum tibi à Cajo concessum, cujus

cujus jam possessionem habes cum jure probabili, sed hoc videtur pendere ab eo, an usurarius acquirat dominium usuræ, de quo dicitur n. 919.

3. Ut postea vicissim mutuet, quia secundum *S. Th.* n. 905. referendum realis obligatio pecuniæ est æstimabilis. 887

4. Ut postea aliud reddat, v. g. si mutues pecunias, sub pacto, ut postea reddat vinum æquale valori pecuniæ, *Mol. Salas, Tambur. Castrop.* d. 4. p. 13. n. 8. *Spor.* t. 6. c. 4. n. 88., quia hoc onus commutandi pecuniam est novum & mutuo extrinsecum, possetque tibi esse utilius aut gratius retinere vinum, vel vendere alteri. Si tamen mutues pecuniam auream, sub pacto, ut reddat argenteam aut aliam minutam, poteris exigere communem taxam cambii realis, quod hic accedit, *Nav. Laym. Spor.* n. 42. *Pirh.* l. 5. tit. 19. n. 53.

5. Ut v. g. colat agros tuos, etiam pro justo pretio, *Covar. supra, Tambur.* §. 2. n. 12. contra *Sotum, Nav. Dicast. Caram.* apud *Spor.* n. 87., qui etiam aliis titulis excusare conatur. Ratio nostra est, quia est novum onus extrinsecum & indebitum, pretio æstimabile, cum privetur libertate aliter ponendi operas; & si talia non essent pretio æstimabilia, non deducerentur in pactum, inquit rectè *Covarr.* 889

6. Ut pro te in alio negotio fidejubeat, *Mol.* *Lugo, Pirh.* n. 30., fidejussio enim est pretio æstimabilis; uti habet communis cum *Soto*, *Mol. Med.* aliisque apud *Moy.* t. 1. t. 6. d. 4. q. 6. n. 8., quia obligare se ad solvendum est onus pretio æstimabile, non minùs, quàm se obligare ad mutuandum, quod verum esse dicunt *Mol. Tamb. Lugo* d. 25. n. 61, quamvis absit omne periculum, 890

lum, de quo dicitur n. 1106. Imò *Lugo* n. 62. & *Tambur* n. 4. putant, si Titius à te petat mutuum & tu des mutuum Cajo, petasque ut Cajus mutuet Titio, tu autem te Cajo statuas fidejussorem pro Titio, te posse ideo aliquid accipere à Titio, quia pro illo subis onus, ad quod non tenebaris ex vi mutui Cajo dati, sed hic est saltem periculum usuræ palliatæ, uti per se patet.

891 7. Ut sortem restituat alio loco, uti docet *Th. opusc.* 73. c. 8., Putat quidem *Tambur.* l. 9. t. 1. c. 4. §. 4. n. 5., si Cajus existens Monasterii indigeat hodie frumento, tu autem etiam ibi existens habeas Coloniam frumentum, te posse illud mutuare Cajo, cum pacto, ut tibi simile restituat Hildesii, quia videtur tantumdem esse, ac si tu frumentum transportares Coloniam in commodum Caji, & Cajus vicissim transportaret Hildesium in commodum tuum, ubi videtur esse æqualitas, sicuti si debeam tibi ducentos solvendos intra duos annos, & paciscar hoc anno tibi solvere 100., cum pacto, ut pro aliis 100. expectes in tertium annum, pactum est justum, quia est æqualis commutatio, sed *Spor.* à n. 90., quamvis admittat hoc ultimum cum pluribus apud *Dian.* p. 1. t. 8. Resol. 63. contra *Bonac.*, quia re ipsa utrimque est verum gravamen, quod æquale videtur, tamen meritò dubitat de priori, quia tuum gravamen est imaginarium, Caji autem gravamen est verum & reale, distinctum à mutuo, ergo ad illud obligare Cajum est usura. Quòd si utrimque imponeretur verum & æquale gravamen, *Mol. Less.* alique cum *Laym.* n. 3. notant non fore usuram, v. g. obligo me ad mutuandum tibi pecunias, si te obliges ad mutuandum

dum mihi vicissim frumentum, aut etiam ad e-
mendum à me merces, hæc enim reciproca obli-
gatio non imponitur ratione mutuacionis, sed
propter obligationem mutuandi, quæ est pretio
æstimabilis, secundum dicenda n. 905.

8. Ut tibi remittat injuriam, nam remittere 892
jus, quod quis habet in alterum ob læsum injustè
jus suum, utique est onus novum, & inter homi-
nes æstimabile pretio, *Mol. Less. Lug. Pirh. n. 29.*,
Rectè tamen notat *Spor. n. 85.* te posse mutuare
sub pacto, ut remittat vindictam injustam vel o-
diū, petis enim, quod antecederet tibi debetur.

9. Ut lauderis, commenderis vel honoreris 893
ab illo, *Spor. n. 84. Nec refert*, quòd laus, com-
mendatio & honor non videantur pretio æsti-
mabilia, nam obligatio illa præstandi est pretio
æstimabilis, ac sæpe emitur ab hominibus, hinc
quamvis *S. Th. 2. 2. q. 78. a. 2.* O dicat, pro mu-
tuo licere exigere benevolentiam, amorem &
alia ejusmodi, tamen *Valent. cum aliis docet esse*
usuram ratione mutui illa exigere tanquam de-
bita ex justitia, non enim potest vi mutui sic de-
beri amor, sed ad summum ex convenientia vel
gratitudine.

Q. 145. An sit usura, si mutuem sub pacto, ut 894
mutuatarius exequatur aliquid aliunde debitum ex ju-
stitia. R. Non esse, quia non imponitur onus in-
debitum. Si autem detur, ut exequatur aliquid
debitum ex præcepto Charitatis tantum, *Nav. &*
Salas dicunt esse usuram, quia superadditur no-
va obligatio justitiæ; *Mol. Castrop. & Spor.* negant,
quia nihil petitur indebitum, & obligatio justi-
tiæ, quæ superadditur, moraliter non æstimatur,
imò maximè cedit in utilitatē mutuatarii, quem